

LITURGISCHE SUGGESTIES VOOR DE VORMSELVIERING

Vooraf

Het document dat je hier in handen hebt, biedt liturgische suggesties voor de vormselviering. Het maakt deel uit van het programma 'Let it shine' dat aangeboden wordt door IJD, in samenwerking met CCV, in het bisdom Brugge. Let it shine kan worden gekaderd binnen de lokale vormselcatechese.

Deze suggesties zijn gebaseerd op de orde van dienst voor de vormseliturgie, namelijk de uitgave 'Vormselviering met doopherdenking voor jongeren', onder de redactie van de Interdiocesane Commissie voor Liturgische Zielzorg (ICLZ). Bij het kyrie en de voorbeden worden ook enkele extra suggesties toegevoegd die bruikbaar kunnen zijn. De liederen voor de viering kunnen geput worden uit Let it shine, of je kan gebruik maken van je eigen zangboek, Taizéliederen, Zingt Jubilate,... Zeker voor de acclamaties wordt een gezongen versie aanbevolen.

Naast deze suggesties kan je op de eerste bladzijden van deze bundel enkele aandachtspunten terugvinden voor het goede verloop van de vormseliturgie. Alvast bedankt om deze, samen met de catechisten, te overlopen. Deze aandachtspunten worden ook opgenomen in het 'Vademecum voor de pastorale eenheden'.

Bij vragen over de liturgie, contacteer gerust Liesbet Degryse (liesbeth.degryse@ccv.be) of Stefaan Franco (stefaan.franco@bisdombrugge.be).

IN VOORBEREIDING OP HET VORMSEL 2019

Vanuit het vademecum...

1. Inleiding: Hoe vieren we het vormselsacrament?

De liturgiehervorming na het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) zorgde voor een heruitgave van de liturgische boeken. Voor het vormselsacrament verscheen in 1971 in Rome de Ordo confirmationis. De ICLZ publiceerde in 1974 een Nederlandstalige uitgave hiervan onder de titel Orde van dienst voor de vormselliturgie. Een aangepaste versie voor jongeren van twaalf tot veertien jaar verscheen in 1985 als Vormselviering met doophedenking. Naar dit dienstboek richten we ons voor de vormselliturgie.

De belangrijkste krachtlijnen van de vernieuwde vormselliturgie vatten we samen in 4 punten.

(1) Het concilie benadrukte het grote belang van de heilige Schrift in de liturgie. Vandaar dat er geen vormselliturgie kan zijn zonder een **Woorddienst**. Het is passend om op dit belangrijke moment de Bijbellezingen tot hun volle recht te laten komen als Woord van God.

(2) Verder wilde het Concilie de samenhang met de andere initiatiesacramenten versterken. Daartoe werd de **hernieuwing van de doopbeloften** opgenomen in de vormselliturgie. Deze omvat drie elementen die innerlijk nauw samenhangen. Vooreerst is er de geloofsbelijdenis die declamatorisch of in vraagvorm kan gebeuren. Vervolgens is er de belofte zich af te keren van het kwaad. Tenslotte is er de bevestiging door de vormheer en de gemeenschap. Daarmee wordt de band met het doopsel duidelijk gemaakt.

(3) Ten derde is er de eigenlijke vormselliturgie. Deze bestaat uit de handoplegging gezamenlijk over alle vormelingen en een persoonlijke zalving. Woorden en gebaren staan erop gericht de heilige Geest te vragen én mee te delen aan de vormelingen. Meer in detail vangt de kernritus aan met een oproep tot gebed en een gebedsstilte. Dit is heel belangrijk want in de gebedsstilte erkent de kerk haar onmacht en haar onvermogen. Ze heeft immers alles te ontvangen van haar Heer en kan niets uit zichzelf. Vervolgens is er een **epicletisch gebed** (woord) terwijl de vormheer de **handen uitstrekt** over de vormelingen (gebaar). Epiclese betekent 'de Geest erbij roepen of afsmecken'. Het gebed is gebaseerd op Jesaja 11 en vraagt om de gaven van de Geest te verlenen.

De sacramentele kernritus bestaat uit een **persoonlijke zalving**. Deze drukt het meedelen van de heilige Geest uit als kracht en genade om meer en meer gelijkvormig te worden met Jezus Christus. Met chrisma zalft de vormheer in kruisvorm het voorhoofd van de vormeling (gebaar). Hij zegt hierbij "N, ontvang het zegel van de heilige Geest, de gave Gods" (woord). De vormeling drukt zijn instemming uit door 'Amen' te antwoorden.

(4) De band met het derde initiatiesacrament – **de eucharistie** – wordt ten slotte gemaakt door het feit dat het vormsel in de regel gevierd wordt in het kader van de eucharistie. Met de hernieuwing van de doopbeloften en de viering van het vormsel in het kader van de eucharistie komt zo de totale christelijke initiatie in beeld.

De inleiding op het dienstboek Vormselviering met doophedenking uit 1985 is een lezenswaardige liturgische catechese bij de vormseliturgie, ideaal om te bespreken met de liturgische werkgroep of vormselcatechisten. De tekst kan aangevraagd worden bij Liesbeth Degryse of Stefaan Franco (liesbeth.degryse@ccv.be - stefaan.franco@bisdombrugge.be).

Het is belangrijk de volgende afspraken te bespreken met wie betrokken is bij de vormselwerking.

2. Praktische afspraken

- Er wordt geruime tijd voor het vormsel contact opgenomen met de vormheer om de nodige afspraken (o.m. i.v.m. het tekstboekje) te regelen. Het definitieve tekstboekje wordt minstens een week voor het vormsel opgestuurd naar de vormheer.
- Er worden duidelijke afspraken gemaakt met wie instaat voor foto's, rekening houdend met wat ouders op het 'Aanvraagformulier initiatiesacramenten voor kinderen' hebben aangegeven inzake privacy.
- Iemand van de parochie is verantwoordelijk voor het ontvangen van de vormheer op de dag van het vormsel. Er wordt gezorgd voor een parkeerplaats voor de vormheer dicht bij de kerk.
- Alle vormsels worden ingeschreven in het vormselregister van de parochie. Na de zalving van alle vormelingen ondertekent de vormheer de naamlijst in het register. De parochieverantwoordelijke zorgt er ook voor dat het vormsel ingeschreven wordt in het doopregister van de parochie waar het doopsel van de vormeling werd ingeschreven.

3. Liturgische afspraken

De liturgische suggesties in deze bundel bouwen verder op het programma 'Let it shine'. Verder is het van belang dat de vormseliturgie niet los staat van de parochiegemeenschap. Zij sluit best zo nauw mogelijk aan bij de normale parochieliturgie. Het is aangewezen dat de parochiegemeenschap goed vertegenwoordigd is tijdens de viering en er actief aan deelneemt bv. door deelname van het koor, lectoren en acolieten die gewoon zijn op zondag mee te werken aan de liturgie, de vormselcatechisten, de jeugdleiders en begeleiders van de pluswerking ... Op die manier wordt de vormselviering herkenbaar ingebed in de parochiegemeenschap.

Er wordt ervoor gezorgd dat de vormselviering niet onnodig lang duurt. Doublures worden vermeden (vb. welkomstwoord, dankwoord); er is een vlot verloop en een heldere structuur in de viering. Eenvoud qua tekst en symboliek helpen om de vormselviering authentiek te beleven. Er is een biddend klimaat, met het oog op ontmoeting met de levende Heer.

Schikking van de liturgische ruimte

- De vormelingen zijn zo opgesteld dat ze gericht zijn op het liturgisch centrum, het altaar, waarbij ze zien wat de vormheer doet en waarbij de vormheer hen kan aankijken als hij tot hen spreekt.
- Er is ook aandacht voor een goede schikking van de zitplaatsen van de familieleden van de vormelingen. Sommige delicate familiale situaties vragen om een voorzichtige aanpak.

- De aanwezige liturgische symbolen (vb. doopwater, paaskaars, brood en beker, evangelieboek, icoon...) worden gevaloriseerd en niet ondergeschikt gemaakt aan andere symbolen die kunnen ondersteunen.
- Het is wenselijk een draadloze micro te voorzien.

Betrokkenheid van velen

- Belangrijk is dat de vormelingen zich betrokken voelen bij de viering, dat ze aandachtig luisteren, meezingen en meebidden. Er wordt aandacht besteed aan doorleefde liturgische houdingen: buigen bij het binnenkomen, handen vouwen, stilte,...
- Er wordt ook aandacht geschonken aan de ouders, meters, peters en familieleden.
- De parochiegemeenschap wordt betrokken door haar aanwezigheid en door de vormseliturgie zo veel als mogelijk te laten aansluiten bij de normale zondagsliturgie.

Tekstboekje

- Een tekstboekje voor alle aanwezigen is een belangrijk instrument om de actieve deelname bij de viering te vergroten. Alleen wat de actieve deelname vergroot, wordt opgenomen in het tekstboekje: liedteksten, gemeenschappelijke gebeden, acclamaties,... Schriftteksten en eucharistische gebeden worden niet afgedrukt, maar beluisterd. Ook bij projectie wordt bovenstaand principe gevolgd.

Liturgische viering

Zang

- Achteraan in deze bundel zijn suggesties voor zang voorzien.
- Tijdens de zalving is er geen zang.
- Er is afwisseling tussen zang door de vormelingen en samenzang met alle aanwezigen. Een aanzingkoor bevordert de samenzang. Vormelingen en andere jongeren van de parochie die zelf musiceren maken de liturgie mooi. Voor de viering brengt zachte muziek de aanwezigen in de gepaste stemming. Men zorgt voor een bezinnende sfeer voor de start van de viering (vb. gezongen Taizérefrein).

Dienst van het Woord

- Profane lezingen kunnen onmogelijk een Schriftlezing vervangen.
- Er is minstens een eerste lezing en een evangelielezing. In de bundel staan ook suggesties voor de tweede lezing. De voorkeur gaat uit naar de lezingen uit de liturgie van de betreffende zondag zodat de parochiegemeenschap zich hierin kan herkennen. Bij wat moeilijke lezingen, kan je een lezing kiezen uit één van de suggesties uit het lectionarium bij de vormselviering met doophedenking. Deze staan ook in deze bundel. Het evangelie kan eventueel gekozen worden in samenspraak met de vormheer. Tijdens de voorbereiding op het vormsel kan al gewerkt worden met de evangelietekst.
- De vormheer of de diaken leest het evangelie voor.

De liturgie van geloofsbelijdenis, handoplegging en zalving

- Deze liturgie vormt één geheel. Ze wordt niet onderbroken door commentaar of praktische schikkingen.

- Er is geen 'Credo'. Het geloof wordt in deze viering beleden in de hernieuwing van de doopbeloften. Tijdens de hernieuwing van de doopbeloften staan de vormelingen recht.
- De handoplegging gebeurt alleen door de vormheer.
- De pastoor of catechist zorgen ervoor dat, op het moment van de zalving, de naam van de vormeling duidelijk is voor de vormheer. Eventueel wordt een kaartje getoond waar de naam van de vormeling op staat en wordt de naam duidelijk gezegd. Ook de woorden van de vormheer tot de vormeling ("X, ontvang het zegel van de H. Geest, de gave Gods") moeten de aanwezigen in de kerk duidelijk kunnen horen. De vormeling wordt in elk geval begeleid door een vormselpeter of -meter. Waar de vormeling ook begeleid wordt door vader en/of moeder, is men attent voor delicate situaties.
- Er zijn verschillende zinvolle houdingen voor het toedienen van de zalving mogelijk. Elke vormeling kan individueel neerknielen voor de vormheer die zelf neerzit. De vormelingen staan individueel recht voor de vormheer, die hen staande de zalving toedient. De vormheer kan zelf langs de vormelingen gaan, die in een halve kring of op een rij staan.
- De vormheer gebruikt de officiële vormselformule en kiest ook een door de Kerk goedgekeurd eucharistisch gebed.
- Men zorgt ervoor dat de vormheer na de zalving zijn handen behoorlijk kan reinigen.
- Het moment van het vormsel en het moment van de vredeswens vallen niet samen met een uitgebreid gesprek of het bedanken van de ouders.

Tafeldienst, communie en slot van de viering

- Tijdens de gavenprocessie, waar de vormelingen en de parochiegemeenschap bij worden betrokken, worden de gaven uit de eucharistie aangebracht. De processie wordt niet nodeloos uitgebreid met extra voorwerpen. Tijdens de offerande kan een diaconaal project - waar de vormelingen eventueel aan hebben meegewerkt - worden voorgesteld. Tijdens de eucharistie wordt een grote broodhostie gebruikt, waarbij het breken van het Brood goed uitkomt.
- De communie verloopt op een waardige wijze. Men is attent voor een sfeer van rust en stil gebed bij de vormelingen na de communie. De vormelingen worden hierop voorbereid.

I OPENING VAN DE DIENST

1. Openingslied - Intredeprocessie met het evangelieboek en het Heilig Chisma

Liedsuggesties: Hef uw handen op naar Hem (liedbundel LIS 2019)

Dag van vreugde (liedbundel LIS 2018)

Ik geloof, ik vertrouw, ik waag de sprong

Geest van God , Adem van leven(ZJ 447)

Het Heilig Chisma wordt zichtbaar op het altaar geplaatst.

2. Welkom

Vormeling: Beste mensen, we zijn blij dat jullie allen hier zijn op deze belangrijke dag. We vinden het fijn te kunnen rekenen op jullie steun in onze groei naar christen zijn. Mama en papa, meter en peter, van harte welkom op onze vormselviering! We willen ook onze pastoor ... en bisschop Lode OF E.H. ... (*vormheer*), die gezonden werd door bisschop Lode om ons te vormen, in het bijzonder welkom heten.

3. Kruisteken, liturgische zegenwens en openingswoord door de bisschop of zijn vertegenwoordiger

Iedereen blijft rechtstaan.

4. Kyrie

In de vormselviering kan de kyrie weggelaten worden.

Indien er toch een kyrie wordt opgenomen, bieden we deze suggestie aan.

Liedsuggesties: Kyrie (Taizé)

Als alles duister is (liedbundel LIS 2019)

Kyrie gezongen in de variant die gebruikt wordt tijdens de zondagsvieringen

Suggestie 1

VH: Om echt heel blij te kunnen vieren,
willen we eerst alles uit ons hart halen wat onszelf
en ook de anderen niet zo blij maakt.
Omdat we weten dat Gods liefde oneindig groot is,
vragen we Hem om vergeving.

vormeling: Jezus, Jouw hart is vol van liefde.
Ons hart is vaak heel koud wanneer we boos zijn.
Heer, ontferm U over ons.

Allen: *Kyrie*

vormeling: Christus, jouw hart is vol van zachtheid.
Ons hart is vaak heel hard en ruw als steen.
Christus, ontferm U over ons.

Allen: Kyrie

vormeling: Heer, in jouw hart is er ruimte voor iedereen.
Ons hart is vaak voor ons alleen en niemand anders kan er nog bij.

Allen: Kyrie

VH: Moge de goede God ons vergeving schenken
en ons de kracht geven om anderen te vergeven,
vandaag en alle dagen op weg naar een nieuw en eeuwig leven.

Allen: Amen.

Suggestie 2

VH: Onze God is een liefdevolle God. Hij is barmhartig en vergevingsgezind.
Het is goed om bij het begin van deze viering aan God en aan elkaar om
vergeving te vragen. We maken het daarvoor heel stil in ons hart.

L: Jezus, open onze oren dat wij jouw Woord beluisteren.
Heer, ontferm U over ons.

Allen: Kyrie

L: Christus, open onze ogen dat wij Jou herkennen in het breken van het brood.
Christus, ontferm U over ons.

Allen: Kyrie

L: Heer, schenk ons een nieuw hart en een nieuwe Geest.
Heer, ontferm U over ons.

Allen: Kyrie

VH: Moge de barmhartige God onze fouten vergeven.
Moge Hij ons zijn Geest schenken en ons zo begeleiden naar nieuw en
eeuwig leven.

Allen: Amen.

5. Eer aan God

De vormheer nodigt de gemeenschap uit Gods lof te bezingen.

*Liedsuggesties: Laat heel je leven een loflied zijn (liedbundel LIS 2019)
Alle eer en glorie (ZJ 767)
Cantarei ao Senhor (liedbundel LIS 2019)*

6. Openingsgebed

VH: Laat ons bidden. (*gebedsstilte*)

VH: Goede Vader, Gij schenkt ons in overvloed
alles wat goed en schoon is.

Wij vragen U:

maak ons ontvankelijk voor de gaven van uw Geest.

Door onze Heer Jezus Christus uw Zoon,
die met U leeft en heerst in de eenheid van de heilige Geest,
God, door de eeuwen der eeuwen.

OF Verenigd met elkaar,
met deze jongeren vooraan,
en gevoelig voor de vreugde die mensen hier samenbrengt,
willen wij bidden... (*gebedsstilte*).

Zie om naar deze gemeenschap, God.

Leg woorden van dank op onze lippen

en maak ons ontvankelijk voor de gaven van uw Geest.

Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,

die met U leeft en heerst
in de eenheid van de heilige Geest,
God, door de eeuwen der eeuwen.

OF God, Gij kent ons bij onze naam,
en weet wat wij diep in ons hart verlangen.

Gij wilt dat wij gelukkig worden.

Leer ons daarom openstaan
voor uw Geest die leven wekt.

Wij vragen het U,

door Jezus Christus, uw Zoon en onze Heer,

die met U leeft en heerst
in de eenheid van de heilige Geest,
God, door de eeuwen der eeuwen.

OF Heer God, wij danken U
voor de gave van het leven,
voor alle kansen die wij krijgen
van goede mensen rondom ons.

Zend vandaag uw Geest

over onze vormelingen.

Zalf hen met uw kracht.

Geef dat zij leven voor wat goed is in uw ogen.

Maak ze tot blije getuigen van Jezus, de Heer,
die met U leeft en heerst, in de eenheid van de heilige Geest,
God, door de eeuwen der eeuwen.

- OF Goede Vader, telkens opnieuw roept U mensen bij hun naam
en vraagt hen uw Zoon te volgen.
Zie met goedheid naar deze gemeenschap.
Leg woorden van dank op onze lippen
en maak het hart van onze vormelingen ontvankelijk voor de gaven van uw Geest.
Dit vragen wij U door Jezus Christus, onze Heer.
- OF Vader en Vriend van de mensen,
U kent ons bij onze naam
en weet wat wij diep in ons hart verlangen.
Schenk onze vormelingen uw Geest
die hun geloof verdiept,
hun hoop sterker maakt
en hun liefde verruimt.
Luister naar ons en verhoor ons gebed
door Christus, onze Heer.
- OF God en Vader,
op het eerste Pinksterfeest hebt U bange leerlingen
moed en kracht geschonken
toen uw Geest, in wind en vuur, over hen werd uitgestort.
Zend vandaag uw Geest over onze vormelingen.
Leer hen geloven, hopen en beminnen door uw Kracht.
Wij vragen het U in de naam van Jezus, uw Zoon en onze Heer.

Allen: Amen.

II DIENST VAN HET WOORD

We geven er de voorkeur aan om tijdens de vormselviering de lezingen uit de liturgie van de betreffende zondag te lezen. Er is minstens een eerste lezing en een evangelie. Bij wat moeilijke lezingen, kan je een lezing kiezen uit één van de suggesties uit het lectionarium bij de vormselviering met doophedenking.

1. Eerste Schriftlezing

27 en 28 april:	Hand. 5, 12-16	‘Steeds meer mensen geloofden’
4 en 5 mei:	Hand. 5, 27b-32.40b-41	‘Wij zijn getuigen en ook de H. Geest’
11 en 12 mei:	Hand. 13, 14.43-52	‘Paulus richt zich tot de heidenen’
18 en 19 mei:	Hand. 14, 21-27	‘Aansporing om in het geloof te volharden’
25 en 26 mei:	Hand. 15, 1-2.22-29	‘Besluit de heidenen geen zwaardere lasten op te leggen’
1 en 2 juni:	Hand. 7, 55-60	‘Ik zie de Mensenzoon aan Gods rechterhand’
8 en 9 juni:	Hand. 2, 1-11	‘Allen werden vervuld van de H. Geest’

Enkele suggesties uit De orde van dienst voor de vormselliturgie (ICLZ, 1975):

Jes. 11, 1-4a	'De geest van de Heer zal op hem rusten'	(Lect. A, 4)
Jes. 61, 1-3a. 6a. 8b-9	'De Heer heeft mij gezalfd'	(Lect. A, 59)
Joël 2, 23a. 26-27; 3, 1-3a	'Ik zal mijn geest uitstorten Over uw zonen en dochters'	(Lect. IV, 351)

2. Antwoordpsalm

We bidden (zingen) na de eerste lezing een psalm. Met deze woorden geven we gehoor en antwoord aan het Woord van God dat we zojuist beluisterd en ontvangen hebben.

Suggestie: Psalm 23 'De Heer zorgt voor mij'

Lied (voor, na, tussenin):   *In de Heer vind ik heel mijn sterkte (liedbundel LIS 2019)*
   Mon âme se repose (liedbundel LIS 2019)
   De Heer is mijn herder (ZJ P26 - P29)

De Heer zorgt voor mij,
zoals een herder voor zijn schapen zorgt.
Hij geeft me alles wat ik nodig heb.
    Hij leidt mij,
    zoals een herder zijn schapen leidt
    naar groen gras en fris water.
    Bij de Heer ben ik veilig,
    Hij geeft mij kracht, zo goed is Hij.
Ik ben niet bang, ook al is er gevaar,
ook al is het donker om mij heen.
Want U bent bij mij, Heer.
U beschermt me, U geeft mij moed.
    U nodigt mij uit in uw tempel.
    U zorgt goed voor mij.
    U geeft me te eten en te drinken,
    meer dan genoeg.
    En al mijn vijanden kunnen dat zien.
U geeft me geluk en liefde, altijd en overal.
Ik zal bij U zijn in uw tempel, mijn hele leven lang.

3. Tweede Schriftlezing

27 en 28 april:	Apok. 1, 9-11a.12-13.17-19	'Zie, Ik leef'
4 en 5 mei:	Apok. 5,11-14	'Het Lam is waardig lof te ontvangen'
11 en 12 mei:	Apok. 7,9.14b-17	'Het Lam zal hen weiden en voeren naar de waterbronnen'
18 en 19 mei:	Apok. 21,1-5a	'Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen'
25 en 26 mei:	Apok. 21,10-14.22-23	'De luister van God verlicht de heilige stad'
1 en 2 juni:	Apok. 22,12-14.16-17.20	'Kom, Heer Jezus'
8 en 9 juni:	Rom. 8, 8-17	'Geleid door de Geest van God' (alleen in nieuwe uitgave lectionarium)

Enkele suggesties uit De orde van dienst voor de vormseliturgie (ICLZ, 1975):

Hand. 2, 1-6.14.22b-23.32-33	'Allen werden vervuld van de H. Geest en begonnen te spreken'	(Lect. IV, 352)
Hand. 8, 1.4.14-17	'Zij legden hun de handen op en ze ontvingen de H. Geest'	(Lect. IV, 353)
Hand. 10, 1.33-34a.37-44	'De H. Geest kwam plotseling neer op allen die naar de toespraak luisterden'	(Lect. IV, 354)
Rom. 8, 14-17	'De Geest bevestigt het getuigenis van onze geest dat wij kinderen zijn van God'	(Lect. B, 108)
1 Kor. 12, 4-13	'Een en dezelfde Geest deelt aan ieder zijn gaven uit zoals Hij het wil'	(Lect. IV, 355)
Ef. 4, 1-6	'Eén lichaam, één Geest, één doop'	(Lect. B, 159)

4. Alleluia-acclamatie voor het evangelie

Processie met het evangelieboek naar de ambo (en de paaskaars).

Suggestie: Een groepje vormelingen kan rond het evangelieboek staan met kaarsen.

Liedsuggesties: Alleluia (liedbundel LIS 2019 – Taizé – ZJ)

5. Evangelie

27 en 28 april: Joh. 20, 19-31	'Acht dagen later kwam Jezus'
4 en 5 mei: Joh. 21, 1-19 of Joh. 21, 1-14	'Zo moet Christus lijden en verrijzen'
11 en 12 mei: Joh. 10, 27-30	'Ik geef eeuwig leven aan mijn schapen'
18 en 19 mei: Joh. 13, 31-33a.34-35	'Een nieuw gebod geef Ik u'
25 en 26 mei: Joh. 14, 23-29	'De heilige Geest zal u alles leren'
1 en 2 juni: Joh. 17, 20-26	'Dat zij volmaakt één zijn'
8 en 9 juni: Joh. 14,15-16.23b-26	'De Geest zal u alles leren' (alleen in nieuwe uitgave lectionarium)

Enkele suggesties uit De orde van dienst voor de vormseliturgie (ICLZ, 1975):

Mc. 1, 9-11	'Hij zag de Geest op zich neerdalen'	(Lect. IV, 348)
Lc. 4, 16-22c	'De Geest des Heren is over Mij gekomen'	(Lect. III, 254)
Lc. 10, 21-24	'Ik prijs U, Vader, omdat Gij deze dingen geopenbaard hebt aan kinderen'	(Lect. I, 4)
Joh. 14, 15-17	'De Geest van de waarheid zal bij u blijven'	(Lect. I, 247)
Joh. 15, 18-21.26-27	'De Geest der waarheid die van de Vader uitgaat, zal over Mij getuigenis afleggen'	(Lect. I, 221-223)
Joh. 16, 5-7.12-13a	'De Geest der waarheid zal u tot de volle waarheid leiden.'	(Lect. IV, 358)

6. Acclamatie na het evangelie

7. Homilie door de vormheer

III DOOPBELOFTEN

Suggestie voor als je iets wil doen tijdens de doopbeloften: alle vormelingen (of één per catechese-groepje) vormen een kring rond de paaskaars en rond het bekken met doopwater. Hier ontsteken ze een kaars aan de paaskaars en belijden met die kaars in de hand hun geloof. Dit beklemt de band met het doopsel.

1. Inleiding

VH: Twaalf jaar geleden hebben jullie ouders je naar de kerk gebracht om je te laten dopen. Vandaag is het jullie beurt om met deze keuze in te stemmen en hier voor deze gemeenschap -in tegenwoordigheid van jullie ouders, peter en meter - je geloof uit te spreken.

2. Geloofsbelijdenis

De vormelingen en alle aanwezigen staan op.

De vormheer legt het credo in vraagvorm voor. Samen met de andere aanwezigen antwoorden de vormelingen met een beaming.

VH: Geloof je in God, de almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde?

Vormelingen: Ja, ik geloof.

VH: Geloof je in Jezus Christus, zijn eengeboren Zoon, onze Heer, geboren uit de Maagd Maria, die geleden heeft, gestorven en begraven is, die uit de dood is opgestaan en zit aan Gods rechterhand?

Vormelingen: Ja, ik geloof.

VH: Geloof je in de heilige Geest die Heer is en het leven geeft, die vandaag door het sacrament van het vormsel jullie met Zijn liefde komt bezielen zoals eens de apostelen op het pinksterfeest?

Vormelingen: Ja, ik geloof.

VH: Geloof je in de heilige katholieke kerk,
de gemeenschap van de heiligen,
de vergeving van de zonden,
de verrijzenis van het lichaam
en het eeuwig leven?

Vormelingen: Ja, ik geloof.

3. Doopbelofte

VH: En beloof je daarom
heel je leven trouw te blijven aan dit geloof
en je in te zetten voor het evangelie van Jezus Christus?

Vormelingen: Ja, dat beloof ik.

4. Bevestiging door de vormheer en beaming door de gemeenschap

VH: Beste ouders, familieleden en vrienden,
dit is ons geloof,
dit is het geloof van de Kerk.
Zijt gij bereid u te blijven inzetten
voor uw kinderen
en ze met uw eigen geloof
te ondersteunen en voor te gaan?

Volwassenen: Ja, dat beloven wij. Moge God ons daarbij helpen.

Indien de vormelingen een kaars ontstoken hebben, zetten ze hun kaarsen neer en keren ze naar hun plaats in de kerk terug.

IV. HANDOPLEGGING EN ZALVING

Allen blijven rechtstaan.

1. Inleiding

VH: Nu jullie de geloofsbelijdenis hebben uitgesproken,
ga ik je de handen opleggen
en je zalven met chrisma.
Laten wij het nu eerst stil maken in ons hart en bidden
dat Gods Geest over jullie mag komen
en dat jullie mogen blijven groeien
naar het beeld van Jezus, de Gezalfde.

2. Gebed in stilte

3. Gebed onder handoplegging

De vormheer strekt zijn beide handen uit over alle vormelingen die het hoofd buigen.

VH: Almachtige God, Vader van onze Heer Jezus Christus,
door de doop uit water en heilige Geest
hebt Gij deze jongens en meisjes
tot nieuw leven gewekt en bevrijd uit de macht van het kwaad.
Zend over hen uw heilige Geest, de trouwe Helper.
Geef hun de geest van wijsheid en inzicht,
de geest van raad en sterkte, de geest van vroomheid en liefde,
en vervul hen van eerbied voor uw heilige Naam.
Door Christus onze Heer.

Allen: *Amen.*

4. Persoonlijke handoplegging en zalving

Tijdens de zalving is er geen zang.

VH: N., ontvang het zegel van de heilige Geest, de gave Gods.

Vormeling: *Amen.*

VH: De vrede zij met u.

Vormeling: *En met uw Geest.*

Na de zalving van alle vormelingen wordt er lied over de Heilige Geest gezongen.

Suggesties: *Come Holy Spirit (liedbundel LIS 2019)*

Kom heilige Geest (liedbundel LIS 2019)

De Geest des Heren (ZJ 410)

5. Voorbeden

De eigenlijke vormselliturgie wordt besloten met de voorbeden die er onmiddellijk bij aansluiten.

Indien er geen Kyrie is in deze viering, kan hier een Kyrie (bijvoorbeeld van Taizé) worden gezongen.

Andere liedsuggesties: *Ubi caritas*

God U bent liefde (ZJ 30a)

Vervul ons met uw kracht (ZJ 271)

VH: Goede vrienden, laat ons één van geest en hart, bidden tot God, onze Vader.

Ouder/Catechist: Voor de jongens en meisjes

die in deze paastijd gevormd worden.

Dat de Geest van God hen troost en blijdschap,

vrede en hoop, licht en warmte op hun levensweg mag geven.

Laat ons bidden.

- Vormeling: Voor onze ouders, peters en meters:
Dat zij ons mogen blijven ondersteunen en inspireren
op onze verdere tocht door het leven.
Laat ons bidden.
- Vormeling: Voor al wie zijn steentje heeft bijgedragen onderweg naar ons vormsel:
onze vormheer, onze pastoor, de catechisten, de hele parochiegemeenschap
en alle mensen die van Jezus' boodschap getuigen,
Dat ze verder jonge mensen mogen laten proeven
van wat het betekent gelovig te zijn.
Dat ze uit de vreugde van vandaag kracht mogen putten
om met enthousiasme verder te getuigen van Gods liefde.
Laat ons bidden.
- Lector: Voor de grote familie van de Kerk.
Dat zij trouw mag blijven aan het evangelie en mee mag bouwen aan
Gods droom voor deze wereld.
Dat zij een gemeenschap mag vormen waar iedereen thuis kan komen,
in het bijzonder kwetsbare mensen.
Laat ons bidden.

Andere suggesties:

- Vormeling: Kom Heilige Geest, zet ons in beweging.
Spoor ons aan om flinke jongens en meisjes te zijn
en om ons in te zetten voor een ander.
Laat ons bidden.
- Vormeling: Kom Heilige Geest, geef smaak aan ons jonge leven
en maak ons tot kinderen die blij spelen en leren in Jouw Geest.
Laat ons bidden.
- Vormeling: Kom Heilige Geest, bescherm ons
en steun ons waar we het moeilijk hebben.
Help ons steeds voor het goede te kiezen.
Laat ons bidden.
- Vormeling: Kom Heilige Geest, maak ons warm vanbinnen en enthousiast
zodat we goed en vriendelijk zijn voor alle mensen om ons heen.
Laat ons bidden.
- Vormeling: Kom Heilige Geest, doordring ons met Jouw kracht
en maak ons vurig voor de boodschap die Jezus ons gegeven heeft.
Laat ons bidden.

VH (indien de vormheer de bisschop is):

Goede God, Gij hebt gewild dat de apostelen en hun opvolgers de Geest zouden doorgeven aan allen die uw Woord hebben beluisterd en tot het geloof zijn gekomen.

Vandaag hebben wij deze jongens en meisjes de handen opgelegd en hen met uw Geest gezalfd.

Wij vragen U: beziel hen met ijver en geestdrift om heel hun leven te blijven getuigen van de grote daden, die Gij hebt verricht.

Door Christus onze Heer.

Allen: Amen.

VH (indien de vormheer geen bisschop is):

Heer, onze God, luister naar het gebed van deze gemeenschap en voltooi wat Gij hier vandaag begonnen zijt.

Beziel ons allen met ijver en geestdrift.

Wij vragen het U door Christus, uw Zoon en onze Heer.

Allen: Amen.

V DIENST VAN DE TAFEL

1. Bereiding van de gaven

Suggestie: Brood (grote broodhostie) en wijn, en eventueel enkele kaarsjes, worden in een gavenprocessie naar het altaar gebracht terwijl er een lied wordt gezongen.

Tijdens de offerande kan een diaconaal project - waar de vormelingen eventueel aan hebben meegewerkt - worden voorgesteld in functie van de collecte.

2. Gebied over de gaven

VH: Heer, wij bieden U brood en wijn.
Aanvaard deze gaven als teken dat wij U willen toebehoren.
Door Christus onze Heer.

OF: Goede Vader, de Tafel is gedekt:
brood en wijn staan klaar voor de maaltijd van de Heer.
Leg dankbaarheid en vreugde in ons hart
nu wij Jezus gedenken, onze Redder en Heer.

OF: Heer God, aanvaard wat wij U aanbieden:
ons geloof en ons gebed, dit brood en deze wijn,
tekenen van onze dankbaarheid.
Schenk ons nu de vreugde van het samenzijn rond de Tafel van uw Zoon:
Jezus Christus, onze Heer.

OF: Goede God, het éne brood dat wij U aanbieden
bestaat uit vele graankorrels.
Zo mogen wij in Jezus één zijn met elkaar.
Laat uw Geest een band
van eenheid en vrede smeden
tussen allen die aanzitten
aan de Tafel van Christus, onze Heer.

OF: Vader van alle mensen,
U brengt ons samen
rond het Woord en de Tafel van uw Zoon.
Geef dat wij Hem met dankbaar geloof gedenken.
Voed en sterk ons
om naar Jezus' voorbeeld
dienstbare mensen te worden,
nu vandaag en alle dagen die Gij ons schenkt.
We vragen het U door Christus, onze Heer.

Allen: *Amen.*

3. **Eucharistisch gebed IX of IIB**

Het Heilig en andere standaardgebeden worden gebeden of gezongen in de variant die gebruikt wordt tijdens de zondagsvieringen.

VH: De Heer zal bij u zijn.

Allen: *De Heer zal u bewaren.*

VH: Verheft uw hart.

Allen: *Wij zijn met ons hart bij de Heer.*

VH: Brengen wij dank aan de Heer, onze God.

Allen: *Hij is onze dankbaarheid waardig.*

VH: ...

Allen: *Heilig, heilig, heilig, de Heer, de God der hemelse machten!*

Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid;

Hosanna in den hoge.

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren.

Hosanna in den hoge.

*Liedsuggesties: Heilig, heilig, heilig de Heer (ZJ 39)
Heilig, de God van alle leven (ZJ 13 b)*

VH: ...

(Verkondigen wij het mysterie van het geloof

Allen: *Heer Jezus, wij verkondigen uw dood
en wij belijden dat Gij wederkeert,
dat Gij verrezen zijt.)*

VH: ...

Door Hem en met Hem en in Hem
zal uw Naam geprezen zijn,
Heer, onze God, almachtige Vader,
in de eenheid van de heilige Geest,
hier en nu en tot in eeuwigheid.

Allen: Amen.

4. Onze Vader (gesproken)

VH: Laat ons bidden tot God, onze Vader,
met de woorden die Jezus ons gegeven heeft.

*Allen: Onze Vader,
die in de Hemel zijt,
Uw Naam worde geheiligd,
Uw Rijk kome,
Uw Wil geschiede,
op aarde zoals in de Hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren
en breng ons niet in beproeving
maar verlos ons van het kwade.*

VH: Verlos ons Heer, van alle kwaad.
Geef vrede in onze dagen;
dat wij, gesteund door uw barmhartigheid,
vrij mogen zijn van zonde
en beveiligd tegen alle onrust,
hoopvol wachtend op de komst
van Jezus Messias, uw Zoon.

*Allen: Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.
Amen.*

5. Vredeswens

VH: Heer Jezus Christus, Gij hebt aan uw apostelen gezegd
'vrede laat Ik u; mijn vrede geef Ik u'.
Let niet op onze zonden,
maar op het geloof van uw kerk.
Vervul uw belofte: geef vrede in uw Naam en maak ons één.
Gij die leeft in eeuwigheid.

Allen: Amen.

VH: De vrede des heren zij altijd met u.

Allen: *En met uw geest.*

VH: Geef elkaar een teken van vrede.

6. Breking van het brood / Lam Gods

VH: Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld.

Allen: *ontferm U over ons.*

VH: Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,

Allen: *ontferm U over ons.*

VH: Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,

Allen: *geef ons de vrede.*

7. Communie

VH: Zalig zij die genodigd zijn aan de maaltijd des Heren.
Zie het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld.

Allen: *Heer, ik ben niet waardig dat Gij tot mij komt,
maar spreek en ik zal gezond worden.*

Suggesties voor communielied: Jésus Christ, You are my life (liedbundel LIS 2019)

Gezegend God, de Heer (liedbundel LIS 2019)

Geest van hierboven (ZJ 433)

8. Gebed na de communie

VH: Goede God,
Wij danken U voor de gaven van uw Geest;
voor de liefde die aanstekelijk is als vuur,
voor de vrede die de wereld bewoonbaar maakt,
voor het licht dat ons de weg wijst naar U en naar elkaar.
Wij vragen U:
blijf ons nabij, alle dagen van ons leven.
Door Christus onze Heer.

OF: Heer God, in Jezus, uw Zoon, hebt Gij ons
een nieuwe toekomst toegezegd.
Geef dat wij het vuur van Zijn Geest
brandend houden in ons midden.
Laat ons waar droefheid heerst,
troost en vreugde brengen
en ruimte scheppen voor arme en kleine mensen.
Laat ons meebouwen aan Uw Rijk van goedheid en vrede.
Door Christus onze Heer.

OF: God en Vader, wij zeggen U dank voor de gave van uw Geest,
voor het Woord van uw Zoon
en voor het levende Brood dat wij mochten ontvangen.
Wij bidden U: bewaar onze gevormden in uw liefde.
Wakker het vuur aan in hun hart
om elke dag te leven in goedheid voor elkaar
en met U verbonden dankzij Jezus, onze Heer.

OF: Heer God,
wij danken U voor uw Geest
die ons hart beweegt tot goedheid en vrede,
tot verzoening en dienstbaarheid.
Laat elke dag van ons leven het licht en het vuur,
de troost en de warmte van uw Geest
ons bezielen en leiden.
Zend ons nu om hoopvol en met grote inzet
uw Liefde te delen met allen die wij ontmoeten.
Zo zal men ons herkennen als leerlingen
van Jezus, uw Zoon en onze Heer.

Allen: Amen.

VI ZENDING EN ZEGEN

1. Kort dankwoord

Hier kunnen dankwoorden worden geuit van de vormeling naar de vormheer en catechisten, en allen die bij de voorbereiding van het vormsel betrokken waren. Ook kan de vormheer hier een dankwoord uitspreken.

2. Zendingswoord

VH: Moge Gods Geest die je vandaag ontvangen hebt,
je sterken in het geloof, je begeleiden in de liefde
en je vervullen met hoop.
Daartoe zal ik jullie allen de zegen geven.

3. Zegen

VH: Zegene jullie de almachtige God:
Vader, Zoon en heilige Geest.

Allen: Amen.

Suggestie: feestelijk orgelspel